

KURYER LITEWSKI

W WILNIE DNIA 14 MARCA V. S. 1814. ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

S. Petersburg dnia 28go Lutego.

Sprawniacemu obowiazki Konsyliarza w Grodzieńskim Gubernskim Rządzie, Konsyliarzowi Koseskiemu *Preżeńcowowi*, rozkazano bydz Wice-Gubernatorem Mińskim.

Do patryotycznego S. Peterzburskiego zgromadzenia Dam wniesione zostały w celu wspomozenia zniszczonych przez niaiazd Francuzów, następane ofiary od dnia 1go Stycznia do 1go Lutego terazniey-zego roku.

Od Nayaiaśnieyszey Imperatorowey Maryi Teodorowny, 3000 rubli, od Ich Imperatorskich Wysokości Wiekich Xiążąt Mikołajia Pawłowicza i Michała Pawłowicza, i Wielkiej Xiężniczki Anny Pawłowny po 1000 rubli: od K. P. Chanikowey, A. J. Rostowcowey, P. J. Chlaponiney, A. N. Chitrowo, M. T. Porter, M. M. Michajłowey, A. E. Baronowey At, K. W. Nowosilcowey, U. T. Zinowiewéy, Xiężney K. J. Mieszczerskiej, Hrabiny N. A. Zubowey, Xiężney A. G. Bielosielskiej E. M. Oleniney, Hrabiny B. S. Wasilewey, Hrabiny M. A. Orłowey-Denisowey, Xiężny K. A. Dołhorukowey, N. T. Pleszczeiewey, M. T. Danaurowey, Hrabiny A. J. Orłowey, P. M. Tolstowey, Pani Wodowozowey, Pani Kremmer, Hrabiny P. A. Zubowey po 200 rubli; od A. G. Laval, 1000 rubli, od K. P. Demidowey 50 subli; od Hr. Ozarowskiej 100 rub. od Hrabiego G. W. Orłowa 500 rubli, R. A. K. 50 rub. od Majora Firštenay 420 rub. z Gubernii przez tamteyzych Cywilnych Gubernatorow, z Jekatarynosławskiej 139, Penzeńskiej 99, Kostromskiej 95 rub. od Rotmistrzowey Nothelferowey 50 rub. od Kanonika Abbego Nikoli 666 rub. 66 $\frac{2}{3}$ kop. od 3 osob niewiadomych 550 rub. Podatek z gry Bostona od różnych osób przysłany przez wydawcę *Syna Oyczyzny* 100 rub, 20 kop. (z *Pocz. Póln.*)

Dalszy ciąg listy nadgrodzonych za okazanie szczerzego męstwa w bitwach pod Lipskiem, dnia 4, 6, i 7go Pazdziernika 1813go roku.

Kirysyerskich półków; Pskowskiego Porucznicy, Kniźnikow 2. Holstey, Gluchowskiego, Major Mirowicz, Astrachańskiego, Kornet Jarostawcow; L. G. Artylleryjskiej brygady bateryyney roty N. 1. Kapitan Bazylewicz, lekkiej roty N. 2. Porucznik Bularin, 7 brygady lekkiej roty N. 13 Podporucznik Dubowik, 3 rezerwy brygady konney roty N. 10 Podpułkownik Suchowokobylin, 1 rezerwy bryg. Praporszczyk Wolochowski, 1 zapasney artylleryi bryg. Praporszczyk Naryszkin, 1 artyll. bryg. Praporszczyk Baron Stroganów, 14 artyll. bryg. Praporszczyk Baron Stroganowski korpusu Sztabs Kapitan, Baron Szamburg, Olengren, Swity Jego Imperatorskiej Mopaki Kwater. części Podpułkownik Aster, służący w Kwater. części 5. Jeger. pułku Kapitan Kn. Czerniewicz, Adjutant Jenerala od kawaleryi Hr. Wittgensteina L. G. Litewskiego p. Podporucznik Pestel, Szumskiego huzar. pułku Sztabs Rotmistrz Emme, Litew. Ułańskiego pułku Podporucznik Zass; zostający w kawaleryi, Major Hr. Keizerling, Porucznik Dmitriew; Jeneral Gewaldiger; Tobol: piechotnego pułku, Pułkownik Baron Rozen; 7. rezerwy artyll. brygady Kapitan Pozdiew, Saperskiego pułku Sztabs Kapitan Baron Zalc, Porucznicy, Neikirch, Mandel, Orderem S. Włodzimierza 4. stopnia ze wstęga. Tawryckiego Grenadyerskiego pułku Auditor 8. klasy Aleksieiw, Brygadny Adjutant Sztabs Kapitan Miakuchin, tegoż Orderu 4. stopnią bez wstęgi. (z *Pocz. Póln.*)

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE

Frankfort dnia 3go Marca n. s.

Otrzymałmy tu następane od woyska wiadomości: „Po utarczkach, które dnia 11go, 13go, i 14go Lutego, część Armii Feldmarszałka *Blüchera* (korpuz Jenerala Kleista i iedna dywizya korpusu Langerona) na równinach między *Marną* i *Sekwaną* tak chwalebnie stoczyła z naywiększą częścią sił Napoleona, wzmocnił on woysko swoje korpuzami stojącymi pod Paryżem, tak, że licząc 30,000 ludzi przybyłych z Hiszpanii, na których miéysce nowozaciężnych tam posłano, tudzież szczątki regimentów z przeszley kampanii, a nakoniec popisowych i gwardye narodowe, woysko Francuzkie około 100,000 ludzi wynosić mogło. Z tą siłą Napoleon uderzył pod *Montereau* dnia 18go Lutego na korpuz Królewicza Wirtemberskiego, który odparłszy trzykrotne ataki Francuzów, i zdobywszy na nich 3 działa, aż za nadejściem nocy przeszedł na lewy brzeg *Sekwany*, podług danych sobie rozkazów. — Feldmar. Xiążę *Schwarzenberg*, rozkazał zatém armii swojej przeyść na lewy brzeg *Sekwany* pod miastem *Troyes*. Dnia 21go Lutego, Wódz ten czynił wielkie rozpoznawanie, przy którym zachodziły pojedyncze walki kawaleryi, a ich skutek okazał znowu niezmierną przewagę naszey jazdy nad jazdą nieprzyacielską. W tém rozpoznawaniu, ponieważ okolica miasta *Troyes* uznana była za mniéy korzystną do stoczenia bitwy, obie zatém armie, to jest armia Xięcia *Schwarzenberga*, i Feldmarszałka *Blüchera* rozdzieliły się z sobą. Miasto *Troyes* dnia 24go Lutego, za poprzedniczą umową przez woyska nasze opuszczoném zostało: główna armia udała się drogą ku *Vandoeuvres*, a Feldmar. *Blücher* przez *Arcis* ku *Sezanne*. Tym sposobem rozdzielone woyska popierały działania swoje; kiedy armia Xcia *Schwarzenberga*, ściągala do siebie rezerwy, których czola iuż były pominęły *Vesoul*, i starała się zwrócić na siebie całą uwagę nieprzyaciela, armia Szląska pośpieszyła do *Marny*, gdzie połączona z korpuzami Jen. *Winzingerode*, *Bülowa* i *Strogonowa*, które iuż były przysły do *Soissons*, *Rheims*, i *Chalons*, złożyła potęgę od 130,000 ludzi, pod naywyższą wodzą Feldmar. *Blüchera*, przeznaczoną działać z boku i w tyle nieprzyaciela. — Dnia 23go główna kwatera Xięcia *Schwarzenberga*, przeszła z *Troyes* do *Lusigny*, 24go do *Baru* nad *Aube*, a 25go do *Colombe* — Podług doniesień dnia 26go, armia Francuzka, która z wielką ostrożnością za nami postępowała, zatrwożona flankowemi obrótami armii *Blüchera*, i poczawszy mieć w podeyrzeniu ten odwrót główney armii, wstrzymała swoje poruszenia: i dla tego kwatera Xięcia *Schwarzenberga*, która dnia 26go miała przeyść do *Chaumont*, pozostała w *Colombe* — Oprócz mniéy znaczących utarczek przednich straży, żadne inne wypadki wojenne wśród tych obrotów nie zaszły.

Z *Bazylei* pod dniem 28mym Lutego odbieramy, co następuie: „Napoleon, który z główném swoim woyskiem z wielką ostrożnością za armią Xięcia *Schwarzenberga* postępował, nie tylko wstrzymał swoje dalsze posuwanie się, ale nawet iuż bez wątpienia dotąd rozpoczął swój odwrót. Przyczyną tego są szybkie poruszenia, na przód, przez które armia *Blüchera* zagroziła iego skrzydłu, poruszenia: przez które taż armia Szląska, zyskawszy trzy marsze przed armią Francuzką, uskuteczniła swoje połączenie z korpuzami Jeneralów *Winzingerode*, *Bülowa* i *Strogonowa*. Wszystko zapowiada nayprędszy i naypomyślniejszy skutek tych, tak dobrze wyrachowanych, wojennych i politycznych kombinacyi. (z *Gaz. Berl.*)

Colombe dnia 28go Lutego n. s.

Korpusy nieprzyjacielskie pod Marszałkami *Viktorem, Oudinotem i Makdonaldem*, tudzież dywizye jazdy pod Jenerałami *Milhaud i Nansouty*, postępowały za główną Armią Sprzymierzoną od miasta *Troyes* do *Baru* nad *Aube* i do *Baru* nad *Sekwaną*. Wczoraj nieprzyjaciel wyruszył z *Baru* nad *Aube*, i osadził wzgórk *Arsonval*, i laszek *Levigny*. Dałem rozkaz 5temu i 6mu korpusom armii uderzyć na nieprzyjaciela. Francuzi usiłowali z początku opanować wzgórk *Avernonfald*, a za pomocą okrywającego ich lasku znaczną masą kawaleryi uderzyli na nasze prawe skrzydło: lecz w tymże czasie kiedy Infanterya Hrabiego *Wittgensteina*, łączyla się z odwodem Xcia *Gorzakowa*, Jenerał *Pahlen* wsparty przez Xcia *Eugeniusza Wirtembergskiego*, przez wzgórk *Levillier* i *Trannes* uderzył z tyłu na nieprzyjaciela. — Tym czasem wspomniona Infanterya połączylszy się z odwodem, uderzyła natarczywie bagnetem na Francuzów osadzających wzgórk, i zadawszy im niezmierną stratę, wyparła z tej korzystney pozycyi. Nieprzyjaciel żywym natarciem swojej kawaleryi, które trzykrotnie powtarzał, chciał jeszcze uchodzącą już swą piechotę od tak wielkiej klęski ratować, ale dzielny ogień Rosyjskiej artylleryi, która wśród wrzawy najgorętszej walki z zimną krwią, i niezachwianą walecznością piorunowała skupione massy Francuzów, rozniósł zamieszanie, popłoch i nieład w ich szeregach.

Nieprzyjaciel starał się jeszcze utrzymać na ostatnich wzgórkach około *Baru* nad *Aube*. Dobrze urządzony i natarczywy atak z boku, wykonany przez Jenerała *Volkmana*, i podobnyż przez Pułkownika *Bawarskiego Hertlinga*, wsparty kawaleryą *Feldmarszałka Leyt. Spleny*, wydarły mu te ostatnie punkta stanowisk, tak, że nasze kolumny ścigały odtąd nieprzerwanie jego uciekające oddziały. Ostatni opór Francuzów w wąwozach miasta *Baru* nad *Aube* skończył się równie z ich szkodą, albowiem Jenerał *Hr. Wrede*, niezważając na baterye ciężkiej artylleryi na wzgórkach zatoczone, szturmem zdobył to miasto, a przez to zwycięstwo nasze zupełnem uczynił. Korzyści tego pomyślnego wypadku bitwy nie są jeszcze zupełnie wiadome, albowiem kolumny naszej kawaleryi przedłużają jeszcze pogon swoją za uchodzącym nieprzyjacielem. Oczekuję co moment dalszych doniesień o szczegółach naszych zdobyczy.

(Podpis) Xcie *Schwarzenberg*.

Chaumont w *Szampanii* 2go *Marca* n. s.

Piechota nasza (czytamy w ogłoszonym później doniesieniu o bitwie w poprzednim artykule opisaney) wpadłszy do miasta *Baru* nad *Aube*, pokonała wszelkie przeszkody, iakiemi nieprzyjaciel, przez zatarrassowanie ulic i strzelanie z domów, wstrzymać ją usiłował. Wszystko uległo iey męstwu. Nieprzyjaciel wyparty z miasta uszedł do *Vandoeuvres* częścią przez *Spoys*, a częścią drogą z *Dienville*. Jazda nasza go ściga — Liczba jeńców wynosiła już 600 ludzi, między którymi wielu Oficerów.

Goniec przybył tu od *Feldmarszałka Blüchera* donosi, że armia *Szląska* dnia 24go *Lutego* pod *Beaudemont* przeprowiła się znowu za *Aube*, i pobiwszy korpus *Marszałka Marmonta*, ścigała go tegoż dnia od *Sezanne* do *La ferte-Gaucher*. Dnia 27go *Lutego* *Feldmarszałek Blücher* z armią swoją wszedł do *La ferte-sous Jouarre*, gdzie połączył się z częścią *Armii północney*, tak, że obiedwie armie wynoszą teraz więcej jak 200,000 ludzi. (z *Gaz. Berlin.*)

Stuttgart dnia 5go *Marca* n. s.

J. K. Mość przez gońca wyprawionego z głównej kwatery dnia 1go *Marca* bardzo pomyślną i wesolą odebrał nowinę. W bitwie dnia 27go *Lutego* nieprzyjaciel pomimo nazyścijszego oporu został zupełnie pokonany, i do ucieczki przywiedziony. — Jenerał *Pahlen*, zdobywszy miasto *Vandoeuvres*, zabrał 800 jeńców. — Królewicz *Wirtembergski* dnia 28go wyruszył ze swoim korpusem w kierunku *Baru* nad *Sekwaną*, napadł na nieprzyjaciela w *Champignol*, ale ten, nie czyniąc oporu, ustępował ze swoich stanowisk. — *Feldmarszałek Blücher*, połączylszy się z korpusami *Langerona*, *Vinzingerode*, *Bülowa*, *Wotłocowa*, i z korpusem *Saskim* dnia 28go wszedł do miasta *Meaux*. (z *Gaz. Berlin.*)

Berlin dnia 12go *Marca* n. s.

Z Listów prywatnych odebranych z *Chaumont* pod dniem 4. *Marca*, mamy wiadomość, że wszystkie armie Sprzymierzone posuwają się na przód. Ponieważ między *Troyes* i *Chaumont* okolica przez ustawiczne utarczki, i kilka tygodniowy pobyt licznych armii, bardzo wycięzoną została, przeto woyska odebrały rozkaz, aby się żywnością na dni 8 opatrzyły. Główna kwatera *Feldmarszałka Blüchera* ieszcze dnia 5go *Marca* n. s. znajdowała się w *Meaux* o 4. mile od *Paryża*. (z *Gaz. Berlin.*)

W Listach prywatnych odebranych z *Berlina* pod dniem 12tym *Marca* czytamy, że dnia 3go *Marca* pod *Lusigne* zaszła utarczka, i że tegoż dnia miasto *Troyes* przez Hrabiego *Wittgensteina* szturmem zdobyte, gdzie zabrano nieprzyjacielowi 2,000 ludzi w niewolę i 10 dział. Królewicz *Wirtembergski* poszedł do *Baru* nad *Sekwaną*, gdzie ekwipaże samego *Napoleona* dostały się w moc jego. — Tegoż dnia odebrano w *Berlinie* wiadomość pewną, od Xcia *Reptina* z *Drezna*, która donosi, że goniec przybył do *Drezna* przywiózł nowinę o zwycięstwie dnia 27go *Lutego* przez *Feldmarszałka Blüchera* odniesionem nad korpusem *Marmonta*, gdzie *Napoleon* znajdował się osobiście. — 10,000 jeńców i 64. dział były trofea nasze w tym dniu otrzymane. Wiadomość ta ogłoszona była w *Dreznie* przez doniesienia drukowane i poprzybitane na rogach ulic. Do *Berlina* także przysłano kilka exemplarzy tych doniesień. — Nowina ta jest potwierdzona Artykułem z *Lipska* pod dniem 10tym *Marca*, w którym o tém wielkim zwycięstwie *Blüchera* nad woyskiem *Napoleona* donoszą.

z *Saksonii* dnia 7go *Marca* n. s.

Przystawianie ludzi i uprząży dla oczyszczenia placów boiu pod *Lipskiem*, wstrzymane bydź musiało z powodu głębokich śniegów; iednakże dotąd na polach wsi *Holzhausen* leży ieszcze 700 zabitych koni i wiele ciał ludzkich.

Cała milicya narodowa *Saska* 20,000 ludzi wynosząca i korpus narodowych ochotników są już zupełnie organizowane.

Przechody odwodów armii *Rosyjskiej* i woysk *Pruskich* ze *Szląska* przez *Saxonię* ciągle trwają.

Dnia 2go *Marca* wyszły z *Lipska* dwa Szwadrony milicyi *Saskiej*, które składają dywizyą dragonów korpusu ochotników. Jeden Sztandar był darem *Dam Turyngskich*, a drugi zaś niższej *Luzacyi*.

(z *Gaz. Berlin.*)

Kasel dnia 4go *Marca* n. s.

W czoray 3ci korpus woysk *Heskich* wynoszący 9,000 piechoty i kawaleryi wyruszył stąd w pole. W tém woysku znajduje się regiment huzarów z iedną baterią od 8 sztuk dział, pod bezpośredniem dowództwem Xcia *Następcy Elektorskiego*. W marszu do *Koblentz* korpus ten wzmocniony będzie siedmią batalionami piechoty, i uformowaną w *Hanau* kompanią strzelców konnych. Cały ten korpus dnia 2go uroczystie wykonał przysięgę, i otrzymał chorągwie, między którymi Sztandar dany regimentowi dragonów gwardyi był tęgą samey *Xiężney Elektorowej* haftowany.

Dziś weszli do naszego miasta strzelcy *Pruscy* konni i piesi z okręgu *Eiksfelskiego* i *Magdeburgskiego*; piękni i wyćwiczeni ludzie. — Cały korpus *Jenerała Tauenziena* ma wkrótce tedy przechodzić.

(z *G. Berlin.*)

Carlsruhe dnia 2go *Marca*.

Dziś nasz *Wielki Xiąże* z licznym orszakiem opuścił tę rezydencyą udając się do głównej kwatery *Monarchow Sprzymierzonych*. Kontyngens nasz działający teraz w polu wynosi 18,000 ludzi, a jego rezerwa 7000. Nakazany w całym kraju *Landsturm*, do dnia 15go b. m. zupełnie rozrządzałym bydź musi. Składa się on z 92 batalionow, które razem wynoszą 100,000 ludzi. Tym sposobem *Wielkie Xięstwo Badeńskie* w przeciągu kilku miesięcy dla poparcia sprawy powszechney wystawiło 125,000 zbrojnych, siła, która w stosunku do ludności kraju jest dowodem wielkiego natężenia. (z *G. Berl.*)

Ze *Szwajcaryi* dnia 2go *Marca* n. s.

Possiedzenia deputowanych zgromadzonych w *Zurychu* odłożone zostały do dnia 7go b. m. *Prezydent*

tego zgromadzenia komunikował Stanom notę Pełnomocników Dworów Sprzymierzonych, dnia 14go Lutego, w której też Dwory oświadczają ukontentowanie swoje z ducha, jakim są ożywieni Deputowani 19tu Kantonów, i z patriotyzmu znaczney większości Szwajcarskiego narodu. Przekonani jesteśmy, mówi też nota, iż trzy pozostałe Kantony nie omieszkają przystąpić wkrótce do sprawy oyczyzny. Życzymy, aby cała Szwajcarya, stosownie do celów Wysokich Mocarstw Sprzymierzonych, które za całą swoją nadgrodcę, poczytają jedność, wolność i szczęście tej ziemi; aby cała Szwajcarya, korzystając z okoliczności, mogła sobie utworzyć konstytucyą zgodną z jej prawdziwymi potrzebami, i aby przez fałszywe rachunki interessów osobistych, nie stawiała się odtąd w oplakaney konieczności żądania i przyjęcia obcey medycacyi.

z Niderlandów dnia 1go Marca n. s.

Trzy tysiące Francuzów zabranych w niewolę wojenną przez Jenerała Czerniszewa w Soissons, między którymi znajduje się Jenerał dywizyi Longchamps, dnia 27go Lutego przyprowadzeni zostali do Brukseli, gdzie jeszcze tego dnia Xiążę Sasko-Weimarski był obecny.

J. K. W. Xiążę Następca Szwedzki dnia 28go Lutego wieczorem o godzinie 8mej konno przybył do Leodium. Przy wojskach Saskich i Szwedzkich, które pod Kolonią za Ren przeszły, znajduje się Xiążę książeczny Meklemburg-Schwerin, Jenerał Thielemann, Jenerałowie Cederstrom i Lagerbring. (z G. Berl.)

Dusseldorf dnia 25go Lutego n. s.

Dnia 20go załoga twierdzy Wesel uczyniła wycieczkę do Krudenburga dla opanowania znajdujących się tam składów solnych; lecz mieszkańcy nie mogąc ich uratować, rzucili je w nurty płynącej tamtędy rzeki Lippy. Załoga Wezelska cierpi niedostatek soli i drzewa. Mieszkańcy musieli oddać wszystkie swoje zapasy, i teraz równie jak żołnierze odbierają porcy z magazynów. Niektórzy z mieszkańców mówili się byli do otworzenia wojskom Sprzymierzonym jednej z bram twierdzy, ale zmowa odkryta i zamiar nie mógł przyjść do skutku: Mer miasta z tego powodu miał zostać rozstrzelany. Korpus oblegający tę twierdzę otrzymał już ciężką artylleryą, i jedną baterią rac Kongrewskich. (z Gaz. Berl.)

Kopenhaga dnia 27go Lutego n. s.

Tutejsza rządowa Gazeta zawiera co następuje: „Przeszkody, które w tej porze roku zatrudniają zwyczajnie związek Wielkiej Brytanii ze stałym lądem, są przyczyną, iż ratyfikacye traktatu dnia 14 Stycznia w Kiel między Danią i Wielką Brytanią zawartego, nie są dotąd wymienione. Warunki tego traktatu, ile dotąd są wiadome, są następujące: zdobyte, któreby od czasu podpisania traktatu przez którąkolwiek stronę zrobione były miały być zwrócone. — Jak tylko ratyfikacye wymienione będą obie strony wydadzą sobie wszystkich jeńców wojennych. — Anholt w przeciągu 1go miesiąca po ratyfikacji zwrócony będzie Duńczykom. — Korpus 10,000 Duńczyków, który się do armii Północnych Niemiec pod bezpośredniem dowództwem Xięcia Następcy Szwedzkiego przyłącza, będzie na tejże stopie i tak traktowany, jak wojska Szwedzkie część tej armii składające. Rząd Angielski obowiązanie się na utrzymanie tego korpusu wypłacić Królowi Duńskiemu 400,000 funtów szterlingów rocznie, wypłacając co miesiąc część tej summy, i rachując od dnia, w którym korpus Duński przejdzie pod kommandę Xięcia Szwedzkiego. — Król Duński, ile od niego zależeć będzie, odpowiadając życzeniom Króla i narodu Wielkiej Brytanii, przyłoży się do zniszczenia handlu niewolników; i na ten koniec poddanym swoim zabroni prowadzić, albo mieć uczestnictwo w takim handlu. — Król Wielkiej Brytanii przyrzeka swoje wstawienie się u Mocarstw Sprzymierzonych, aby Dania przy powszechnym pokoju otrzymała stosowne wynagrodzenie za Norwegię. (z Gaz. Berl.)

Vittoria dnia 15go Stycznia n. s.

W dzisiejszej naszej gazecie ogłoszony jest na nowo wyrok Stanów Cortes, jeszcze dnia 1go Stycznia 1811go wydany, podług którego wszystkie umowy i traktaty, któreby Król będąc w niewoli zawierał, są za nieważne i żadne ogłoszone. Bonaparte, mówi daley też Gazeta, szuka wszelkich sposobów do

odłączenia nas od naszych Sprzymierzeńców, aby swymi wojskami wszystkimi mógł przeciwko nim działać. Łatwo on może oszukać naszego dobrego Króla Ferdynanda, nie mającego doświadczenia w podobnych robotach, i pozbawionego Radcy, w którymby mógł położyć zaufanie. Miei się więc na ostróżności, narodzie Hiszpanów! mówi daley też pismo, i dobrze rozważaj, co znaczy te niespodziane i pełne tajemnic przybycie Xięcia san Carlos.

Vittoria dnia 25go Stycznia n. s.

Lord Wellington uwiadomił Jenerała 4go korpusu Hiszpańskiej armii, że nasz prawy Monarcha Ferdynand VII sprowadzony został do Paryża.

Część 4go korpusu Hiszpańskiej armii poszła do Katalonii, ale druga dywizya udała się do Francyi dla złączenia się z Lordem Wellingtonem. — Donoszą z Madrytu, że w tém mieście krążyły pisma żądające przywrócenia Inkwizycyi. — Xiążę Berry z wyspy Jersey popłynął do portu Passage, w celu udania się do Lorda Wellingtona. Xiążę ten urodził się w Południowej Francyi. (z Gaz. Berl.)

z Florencyi dnia 8go Lutego n. s.

Jenerał Porucznik Lecchi Adjutant Króla Jmci Neapolitańskiego, wszedłszy z wojskiem do naszego miasta, wydał na dniu 6tym b. m. następującą odezwę:

„Wojsko Neapolitańskie zajmując kraj wasz, Toskańcykowie, nie ma innego celu, jak tylko przywrócenie niepodległości, i szczęścia waszego. Pragniecie Włoskiego Rządu, którego systemat był stosowny do waszej ziemi, waszego klimatu, waszych obyczajów i nawyknień: wasze życzenia będą spełnione. Narzekacie na dowolność w podatkach, i że obracane są na zupełnie obcą wam sprawę: będziecie płacić umiarkowane podatki, które na własne wasze potrzeby będą obracane. Utyskiwacie że waszych synów musicie na nieustanne i odległe posyłać wojny, ażebyście ich nigdy nieurzeli: wkrótce urzycie ich z powrotem, i cieszyć się będziecie pokojem, za który wszystkie Europejskie Mocarstwa zaręczają.

„Kaźda inna naczelna władza, oprócz tej, którą obięliśmy teraz w imieniu naszego Króla, ustaie od obecnej chwili; od obecnej chwili, muszą ustać wszystkie namiętności, stronnictwa, i t. d.

Odezwa ta ogłoszona została przy powszechney radości; nazajutrz zaś Prokurator Jenerałny przy sądzie Kassacyjnym w Neapolu, Baron Poerio, i Komisarz w Departamentach Włoch południowych, ogłosił następującą do mieszkańców onychże.

„Traktat pokoju zawarty z N. Cesarzem Austrii i Sprzymierzonymi Władzcami, wprowadza N. Króla Neapolitańskiego w tymczasowe posiadanie Państwa Rzymskiego, Toskanii, i południowych Departamentów Królestwa Włoskiego. Rozeym z Anglią, po którym rychły nastąpi pokoy, podwyższa to szczęście wolnością morza i zakwitnieniem handlu. Ludy tej pięknej Włoch części, potrafią ocenić korzyści i widoki, jakie im ta wielka zmiana przynosi. Będą pamiętać na swe powinności, N. Król z swej strony dopełni najsławniejsze obowiązki przyiętych na siebie. Swej sławie winien on jest najtroskliwsze zabezpieczenie krajów zajętych przez niego. Wojsko jego zgromadzone nad Padem, oddala od was okropności wojny. Sprawiedliwość jego wymaga, aby ręczył za pomyślność waszą. Już ustanowiona jest naczelna Rada Administracyjna w Rzymie, która nad wydziałami cywilnym, skarbowym i sprawiedliwości czuwać będzie. Monarcha mój winien jest sercu swojemu szczęście wasze; śpieszą już jego pełnomocnicy dla zawiadomienia się o waszych potrzebach, aby korzystne zmiany przekładać mogli. Tém ja u was zaszczycony iestem zleceniem, i ogłaszam wam:

Iż Król Jegomość swoim honorem i uczciwością zaręcza sługom wyznania! publiczne ustanowienia, bezpieczeństwa osób i prywatnego majątku;

Ogłasza i bierze w opiekę wolność morskiego i lądowego handlu, ze wszystkimi przyjacielskimi i neutralnemi narodami;

Nakoniec: że żaden nowy podatek nie będzie na kraj wasz nałożony, a nawet podatki dotąd za ciemiężące i szkodliwe uznane, uchylić iest wolą N. Pana.

Ludy południowych Departamentów Królestwa Włoskiego! Oddajcie się uczuciu wdzięczności; uczucie to nie wskazuje wam się za powinność, lecz wzbu-

żają je dobrodzieystwa N. Pana. To uczucie da wam przewidzieć wasze przeznaczenie, i zapali was do czynów, godnych imienia Włoskiego.

Wasza polityczna niepodległość — owa pierwsza ludów potrzeba, zależy będzie od waszego postępowania. Doydziecie iéy nieuchybnie, skoro waszą gorliwością i waszemi siłami, popierać będziecie zamiary J. K. Mości i Sprzymierzonych Mocarstw. Mądrość, która kieruje ich radami, usprawiedliwi wasze zaufanie, i zareczy wasze szczęście.

Dan w Ankonie dnia 31go Stycznia 1814.

(Podpisano) Józef Poerio.

Washington dnia 18go Stycznia n. s.

Pełnomocny Poseł Stanów zjednoczonych Północney Ameryki przy Dworze Szwedzkim P. Russel i PP. Clay, Bayard i Adams zostali mianowani od Prezydenta *Madisona* do traktowania o pokoy w *Gotenburgu* z Pełnomocnikiem Wielkiej Brytanii. Senat, czyli Izba Wyższa Kongressu Amerykańskiego, potwierdził to mianowanie. Dnia 12go w Izbie reprezentantów, po żywych sporach, postanowiono, iż dla ułatwienia zaciągu do woyska podwyższona będzie kwota dająca się na rękę nowo zaciężnym.

(z Gaz. Berlin.)

WIADOMOSCI ROZMAITE.

— Jeszcze dnia 10go Lutego otworzone zostały przykopy przed twierdzą *Palma-Nuova*.

— Grzegorz Czerny, dawny dowódca i naczelnik Serwianów d. 7 Lutego przybył do *Gracu*.

— We Florencyi i w całej Toskanii pragną niecierpliwie oglądać jak nayprędzey W. Xiążęcia Ferdynanda z *Wirzburga*.

— Podług kapitulacyi twierdza *Kistryn* miała być w dniu 20 Marca n. s. woyskom Pruskim oddana.

— Xiąże panujący połączonych Niderlandów ustawa swoją jeszcze d. 12go Grudnia ogłosił, iż wszyscy cudzoziemcy ze służby publiczney oddaleni być muszą; znajdujący się między niemi Francuzi, aż do ich wymiany, albo inney jakiej w tym względzie umowy, w kraju pod dozorem zostaną.

— Donoszą z Berlina pod d. 12 Marca n. s., że tam przybyły dwa półki Rosyyskiej piechoty i jeden półk strzelców pod Jenerałem *Czyskinem*.

— W bitwie, którą dnia 14go Lutego pod wsią *Fromentieres* stoczył *Feldm. Blücher*, nie mając tylko korpus *Kleista* i dywizyą *Jen. Kapcewicza*, ze czterech przewyższającą siłą Francuzów, woyska Sprzymierzone dokazywały niesłychanych cudów męstwa. Nieprzyjaciel pomógł niezmierną stratę, a *Feldm. Blücher*, otworzywszy sobie drogę przez skupione jego hufce, stanął w pozycyi *Bergeres*, i ułatwił sobie drogę do połączenia się z korpusami *Sakena*, *Yorka* i innemi. To połączenie tak prędko skutecznione zostało, że d. 19go już armia *Blüchera* wyruszyła na przód, do *Arcis nad Aube* i do *Mery*.

— Donoszą z główney kwatery, że, ponieważ przystąpienie Króla Neapolitańskiego do strony sprzymierzonych urzędowie stwierdzone zostało, i ponieważ ten Król już zaczętnie przeciw Francyi działać rozpoczął, przeto Jeńcy wojenni Neapolitańscy wszyscy do domow swoich odesłani być mają.

— Od dnia 24go Lutego woysko Neapolitańskie skoncentrowane pod *Bolonią* wyruszyło ku brzegom *Padu*. Dnia 13go poddała się Neapolitancykom *Cytadella Ankońska*. Załoga składa broń, i pod warunkiem niestuzenia przeciwko Sprzymierzonym przez rok ieden, przez *Alexandryą* odprowadzona będzie do Francyi.

— Jenerał Francuzki *Maison* z oddziałem swoim woyska regularnego opuścił twierdzą *Lille*, zostawiając iéy obronę gwardyi narodowej.

— Dnia 1go Lutego Lord *Bentinck* przybył z *Sycyli* do *Neapolu*, gdzie z wielkimi honorami był przyjęty.

— Część kórpusu posiłkowego Duńskiego przeciwko Francyi, już w dniu 1m Marca przebyła *Elbę*.

— W *Dijonie* i w *Vesoul*, wystawione będą znaczne odwodowe armie Sprzymierzone: do pierwszego z tych miast przybył Xiąże *Filip Hessen-Homburg*, wódz jednego korpusu armii Niemieckiej. Woyska *Wirsburskie*, składające część tego korpusu przybyły dnia 3go do *Lörrach*, a 4go udały się na dalsze przeznaczenie. (z Gaz. Berlin.)

— Donieśliśmy w poprzedniczych Nrach tej Gazety o mowach PP. *Lainé* i *Rainouard* w Ciele Prawodawczém: stosownie do tych mów był ułożony adres, który Ciało Prawodawcze rozkazało drukować, i podało Napoleonowi — Kładaliśmy teraz odpowiedź Napoleona daną Deputowanym Ciała Prawodawczego:

„ Zakazałem drukować wasz adres; iest on pobudzający do buntu. — Jedenaście dwunastych części Ciała Prawodawczego, składają się z dobrych obywateli; znam ich i mam dla nich szacunek. Dwunasta część zawiera w sobie buntowników, lub złych obywateli, a Kommissya wasza znajduie się w ich liczbie!!! *Lainé* iest zdrajca, który za ułatwieniem *Deseza* (*) utrzymuie korespondencyą z Xięciem Regentem; wiem o tém, mam tego dowody; inni czterech są *Wichrzycielami*. — Ta część dwunasta składa się z ludzi, którzy chcą bezrządu, i są *Zyrondyści*!! Gdzież to podobne postępowanie zaprowadziło *Vergniauda*, i innych naczelników? Pod *Gilotynę*. Nie w chwili, kiedy trzeba nieprzyjaciela od naszych odpędzić granic, wypada żądać odmiany w konstytucyi. Należy naśladować przykład *Alzacyi*, *Franszkomtu* i *Wogezow*. Mieszkańcy udat się do mnie dla otrzymania broni, i abym wystał do nich podiazdników; w samey rzeczy wyprawilem tam *Adjutantów*!! Wy nie iestecie reprezentantami Narodu, lecz deputowanymi departamentów. (Gdy Napoleonowi potrzeba było włożyć na głowę Koronę, w tedy on innym mówił językiem, i Ciało Prawodawcze wystauiał, iako organ Francuzkiego Narodu) Zgromadziłem was dla otrzymania od was pociechy. Nie aby mi miało brakować odwagi, lecz że się spodziewałem, iż ią Ciało Prawodawcze pomnoży. Lecz zamiast tego zawiodło mnie. Zamiast dobrego, czego się po niem spodziewałem, przyniosło szkodę; małą iednakże szkodę, gdyż wielkiej sprawić nie mogło. — W waszym adressie usilujecie oddzielić Władzę od narodu; ią sam iestem istotnym reprezentantem ludu; któżby z was zdołał ten ciężar przyiąć na siebie? Tron — iest drewno obciążone aksamitem!! Ja — ią sam iestem prawdziwym reprezentantem ludu. Gdybym chciał podług was postępować, ustąpiłbym nieprzyjacielowi więcej, a niżeli on sam żąda. Za trzy miesiące będziecie mieli pokóy, albo ią zginę. Lecz teraz trzeba pokazać zapał; póyde przeciw nieprzyjaciolom i porażę ich — Chwila, w której bombardują *Huningę* i szturmują do *Befortu* nie iest właściwą do uzalenia się nad zarządzaniem Państwa, i nadużyciem naywyższej Władzy. — Ciało Prawodawcze składa tylko część Stanu, i nie może się nawet równać z Senatem i Radą Stanu. Dla tego stoję na czele narodu, gdyż mi iest dogodną terazniejsza konstytucya. Gdyby Francya miała żądać konstytucyi, któraby dla mnie nie była dogodną, w ten czas bym powiedział: szukajcie sobie innego Monarchy. — Nieprzyjaciela daleko bardziej przeciw mnie, a niżeli przeciw Francyi są rozjątrzeni; ale czyliż dla tego mam pozwolić na rozerwanie Państwa? Czyliż nie poświęcam moiey dumy i moich pretensyi, dla osiągnięcia pokoju. Tak iest, czynię pretensye, gdyż posiadam odwagę, i iestem dumny, gdyż wielkie rzeczy zdziałalem dla Francyi!! Wasz adres nie godzien iest mnie i Ciała Prawodawczego, i każe go kiedyś wydrukować dla tego, abym Ciało Prawodawcze i naród zawstydzit. — Powracajcie do waszych siedzib, i pomniycie, że gdybym nawet był niesprawiedliwym, nie przystoi wam czynić mi publicznie wyrzutów. Wreszcie — bardziej mnie Francya, a niżeli ią Francyi — potrzebuie.

(Tę mowę powiedział Napoleon z pamięci do Deputowanych, i iakby w rozmowie; ci zaś powróciwszy napisali ią, ile sobie przypomnieć mogli)

Skutkiem tych wszystkich wypadków i sporów było rozpuszczenie Ciała Prawodawczego, a dway mówcy *Lainé* i *Rainouard*, po powrocie do swoich Departamentów, aresztowani zostali. Smiałość, z iaką oni wykładali swoje myśli, okazuie, iż we Francyi panuie ieszcze duch swobody, którego się Uciemieźciciel lękać powinien. (z Gaz. S. Peterz. Inwalid.)

(*) Pan *Deseze* był Adwokat przy Parlamencie Paryzkim, mianowany był w roku 1792gim i zcim, wraz z *Pauami Trouchet* i *Malsherbes*, obrońcą *Ludwika XVI*; on to za tym nieszczęśliwym Królem wygotował obronę, czytał przed zebrałą Konwencyą.

Licytacja

3 Kommissya w Gubernij Wileńskiej za Naywyższym Rozkazem na sprzedaż Dóbr Skarbowych ustanowiona, zajmująca się razem konfiskatą Maiątków pozostających po Obywatelach, którzy na skutek Naymiłosciwszego Manifestu 12go Xbra 1812go roku do kraju na wyznaczony termin nie powrócili, ogłasza; iż od Sgo Jerzego to jest: od dnia 23go Aprila do Sgo Michała roku teraz idącego, będą wypuszczane przez publiczną licytacją więcej daiącemu Pokoie, Stancye, i Szynki ze Sklepami, Stajniami i wozowniami znajdujące się w Domach w mieście Wilnie na Skarb zajętych, a mianowicie: w Domie Kardynalia: 1mo Siedm Pokoiów na górze od Ulicy Sgo Jana z Kuchnią, Stancyą dla ludzi, Piwnicą, Stajnią i Wozownią. 2do: Trzy Pokoie na górze z Kuchnią i Piwnicą. 3tio: Dwa Pokoie z Kuchnią na górze od Ulicy Zamkowej. 4to: Na dole od Ulicy Zamkowej dwie Stancye, Kuchenka i Sklep, tudzież dwa Sklepy i dwie Stancye, Kuchnia i dwie Piwnice. 5to: Takoz od Ulicy na dole trzy Pokoie, Sionki i kuchenka. 6to: Jeden Pokoik na dole i kuchenka. 7mo: Trzy Pokoie na dole z Kuchnią i dwie Piwnice. 8vo: Jedna Stancya z Kuchnią i Piwnicą. W Domie zowiącym się Porochitański. 1mo: Dwa Szynki i Piwnica. 2do: Dwa Szynki i Piwnica. 3tio: Dwie Stancye i Piwnica. 4to: Jedna Stancya czyli Szynk. 5to: Trzy Stancye i dwie Piwnice. 6to: Jedna Stancya. 7mo: Dwa Pokoie. 8vo: Jeden Pokoy. — W Domie Grafa Paca. 1mo: Cztery Pokoie od Ulicy na trzecim piętrze z osobną Stancyą dla ludzi, Stajnią, Wozownią i Piwnicą. 2do: Na tymże piętrze od dziedzina trzy Pokoie i Kuchnia. — W Domie Abramowicza. 1mo: Trzy Stancye na dole i Sklep. 2do: Dwa Pokoie na dole Kuchnia i Piwnica. — Przy tym cały Dóm Piotrowskiego i Wanny; zyczący zatym niać wyż wspomniane mieszkania, zechcą sami, lub przez się umocowanych stawac do teyż Kommissyi, od bywaiący tym czasowie Sessyie swoje w Izbie Skarbowey Wileńskiej dla licytacyi na termin następn: pierwszy 13, drugi 16, trzeci i ostateczny 18 teraz idącego Msca Marca.

OBWIESZCZENIA SĄDOWE.

2 Sąd Graniczno-Taxatorsko-Exdywizorski w dobrach Kamieniec dziedzictwem do JW. Stanisława Graffa Judyckiego należnych, za Ukazem Minskiego Głównego Sądu 2go Departt: 1813. Ru Xbra 19. datowanego w komplecie zebrany — Po ułatwieniu czynności tymże Ukazem poruczonych, w zamiarze skutecznienia całkowitego dzieła, a nayprzód na poczętych w dobrach Hłusku z WW. Possesorami uznanych, a dotąd dla zamieszkań kraioowych, i przez woyska Francuzkie przeszkodzonych, toż w Kategorji granicznej z Dobrami Koronnemi Brożą, dla wizyi duktow i reduktow na dzień 15 Aprila 1814 roku nie

odbicie ziedzie zawiadamiając, ażeby WW. Possessorowie folwarków Hłuskich do przereczonych aktów ze wszelką gotowością, a w niebawnym czasie przygraniczający od Kamienca, w Kategorji granicznej, niemniej wszyscy JWW. i WW. Kredytorowie i Pretensorowie do Dóbr Kamienca, iako mieysca na oczewiste rozsądzenie zadeterminowanego, z dowodami na takowe dopominki posługującemi stawali, sub amissione rei zastrzega.

Rafał Gordziakowski Sędzia Ziem. Pttu Ihumeńskiego Prezydujący.

Józef Rudnicki Podsedek z Powiatu Bobruyskiego Exdywizor.

Jerzy z Kalnik Soroka Sędzia Ziemski Oszmiański Exdywizor.

Samuel Kostrowicki Pisarz z Powiatu Mińskiego Exdywizor.

Józef Stenpinski Sędzia Grodzki Oszmiański Exdywizor.

2 Dekretem Remissyynym Sądu Ziemskiego Powiatu Grodzieńskiego, na rozdział majątku zeszłego Zyda Abrama Ickowicza Ruskiego przeznaczony w mieście Grodzie Sąd Taxatorsko-Exdywizorski, podaje do wiadomości, iż w takowym Dziele Exdywizyi, ułatwiwszy już wszelkie Akcessoryjne czynności, na oczewiste całkowitego Dzieła rozsądzenie, za termin dzień drugi Aprila idącego 1814 Roku przeznaczył — Zapobiegając zaś aby żaden tak z Debitorów, iako też Kredytorów i Pretensorów pomienionego Zyda Abrama Ickowicza, niewiadomością wymawiać się nie mógł. — Przez niniejsze zatym publiczne Ogłoszenie do iednoczasowey na termin powyżey oznaczony rozprawy, wszystkich Kredytorów, Pretensorów i Debitorów tegoż Abrama Ickowicza wzywa, z ostrzeżeniem; iż iesli w takowym terminie którykolwiek z Kredytorów i Pretensorów, lub też z Debitorów nie stanie, albo umocowanego Plenipotenta nie zesle — Ze więc należność pretensora Ammissyi i u-

padkowi poddaną będzie, a dług na Debitorze wykazemy, do istotney swoiéy rekognicyi wziętym, i po wyexekwowanie na rzecz massy Kredalney, ze wszelakiego dłużnika majątku i nawet samey Osoby przeznaczonym i zadeterminowanym zostanie.

Józef Wilkowicki Exdywizyi Prezes.

Win. Bieńkowski Exdywiz.

Andrzej Sarosiek Exdywiz.

A W I Z A C Y A

9 Niżej podpisana na skutek Dekretu Sądu Exdywizorskiego w sprawie z Jocherami Kupcami Wileńskimi i Kredytorami, oraz innemi stronami w R. 1809 7bra 20 zapadłego, wczesnie uwiadamiam Kredytorow mających lokacye na kamienicy Po-Jocherowskiej w mieście Wilnie, a mianowicie Kuratorow Bryotego Professora, WW. Sakienow Majorow, JW. Marszałka Pusłowskiego i dalszych, ażeby sami wspólnie lub przez umocowanych prawnie Plenipotentow starali się jak nayprędzey zatrudnić urządzeniem i wypuszczeniem teyże Kamienicy w arędę na rok następny od dnia 23 Aprila roku bieącego zaczynający się, gdyż niżej podpisana zajmując się dotąd skutkiem Dekretu Exdyw: administracyą teyże Kamienicy, pomimo wiele wydatkow na erekcyą wyłożonych, i pomimo znacznie ubyłą intratę, przecież Kontrahentow na arędę zgola nie znajduię, i dla różnych okoliczności widzi niepodobieństwo, ażeby się mógł znaleźć Kontrahent taki, coby postąpił za roczną arędę tyle, ileby Lokatoriuszowie na siódmy procent mieć powinni — Przeto JWW. i WW. Kredytorowie sami przez siebie, lub przez Plenipotentow przynajmniey tygodniem przed tym terminem ze mną Administratorką skomunikować się zechcą, inaczey przymuszona będę dla uniknienia własney straty i samychże Konkredytorow, arędować takową kamienicę za cenę jaką tylko Kontrahenci dawać będą — I w tym celu ninieyszą awizacyą do Gazet podaię — Datt w Wilnie roku 1814 miesiąca Marca 10 dnia — *Zuzanna Lachowiczowa Sekr: b. D. P.*

Drzewo do przedania.

3 W Rymszaniętach nad brzegiem Wilii o mil

10 od Wilna w majątku W. Abramowicza jest 60 kop kłód towarnych i 2 kopy brusow w tym roku wyrobionych z wolney ręki do przedania — Po informacyą udadz się można do xięgarni Uniwersytetu na S. Jańskiej Ulicy.

3 W Wilnie znajduie się do przedania wielka Łodka czyli wodny Statek z płaskim dnem, nowy i dobrze budowany, zdatny do utworzenia na nim Promu, czyli też do transportowania wodą różnych ładunkow — Ktoby chciał takowy nabydź, może zgłosić się w niezwłócznym czasie do Zarządzaiącego w Wilnie Policyą lub prosto do mieyskiej Rady, w której będzie ten Statek sprzedany.

D O A R E N D Y

5 Folwarki Kapitulne *Dziekaniszki, Swiranki i Stolpienięta* w dożywotniey possessyi JW. Siostrzeńcewicza Metropolity Arcybiskupa Mohilewskiego, iako Prałata Dziekana Katedry Wileńskiej zostaiące, wypuszczaią się w arendę od terminu Sgo Jerzego, to iest od dnia 23go Aprila roku idącego 1814. Kto chce wyszczególnioną o tém mieć wiadomość; może iey zasiągnąć w Kancellaryi Biskupa Wileńskiego.

O S T R Z E Z E N I E.

1 W Dodatku Kuryera Lit: w Nrze 19tym pod tytułem: Drzewo do przedania: niżej piszący się Kupcy widzą bydź umieszczoną bezimienną publikatę na wyprzedz ich drzewa, aby zaś nikt zwiedzionym nie był, ostrzegaią: że drzewo w Rymszaniętach na brzegu Wilii przygotowane, jest własne Kupcow, i ich znakiem sztemplowane, z wyrobku puszczy Dobrowlańskiej za Kontraktem, na które W. Abramowicz Dziedzic Dobrowlan, z W. Domańskim Plenipotentem swym, wzięli u Kupcow złotem czer: zł: 1450. wydaiąc Kupcow awansom czer: zł: 1000 na cioskę, wywozkę — Aby więc o te drzewo towarne w Rymszaniętach na brzegu Wilii przygotowane, nikt nie chciał wchodzić w żadne Kontrakta, niżej piszące się Kupcy ostrzegaią; inaczey bowiem każdy czyuiący o też drzewo, sobie przypisze winę. Roku 1814 Marca 13 dnia.

*Zawel Peysachowicz Kupiec 1szey Gildy.
Dawid Leybowicz Kupiec 2giey Gildy.*